

Diarienummer KS.2024.273

## Strömsunds kommuns yttrande till Renmarkskommittén - Jakt och fiske i Renbetesland

Strömsunds kommun vill lämna följande remissvar på "Delbetänkandet Jakt och fiske i renbetesland, SOU 2023:46".

### Sammanfattning

Strömsunds kommun anser att nuvarande ordning, där staten via länsstyrelsen, förvaltar och upplåter jakt och fiske på statlig mark fungerar bra. Det är av stor vikt för såväl besöksnäringen som för enskilda att statlig mark är tillgänglig för alla. Strömsunds kommun kan se med oro att en annan förvaltning skulle kunna skapa konflikter mellan olika grupper – vilket inte är att eftersträva. Kommunen anser därför att nuvarande upplåtelseform bör fortsätta.

### Allmänt

Strömsunds kommun anser att utredningen är mycket omfattande och komplex, varvid det varit ett mycket stort material att försöka gå igenom. Då man försöker sätta sig in i utredningen upplevs det ofta som att den har en karaktär mer av en juridisk utredning än av en politisk utredning. Vi vill också betona att Strömsunds kommun har förståelse för det "samiska perspektivet" i denna komplexa fråga.

Kommunen tycker att det finns en del inkonsekvens i utredningens resonemang. Många sidor, inklusive PM läggs på att utreda rätt enligt "urminnes hävd". Vad gäller Jämtland kommer man fram till att urminnes hävd är mycket osäkert och de prejudikat som Girjasdomen ger kan vara svårt att applicera på dessa områden. Likväl menar utredarna att man ska förhålla sig lika över hela området. Detta kan för oss te sig osakligt. Antingen borde urminnes hävd kunna hävdas, eller inte.

Vidare ser kommunen att utredningen kommer fram till att "det kan finnas enskilda jägare eller fiskare, såväl samer utanför samebyarna som andra,

---

vars förfäder har upparbetat en fiske- eller jakträtt genom urminnes hävd". Lokalbefolkning och icke renägande samer, som inte tillhör någon sameby, har under lång tid använt fjällområdena för jakt och fiske, som ett komplement till jordbruket, eller kanske till och med som en enskild försörjningskälla. Det är konstigt att det inte ska tas någon hänsyn till detta. Många byar har så kallat "skattefiske" i fjällområdena, vilket fortfarande ligger kvar i enlighet med gamla förrättningar. Hur ställer sig utredningen till de så kallade

"Fjällägenheterna"? Kan de också omfattas av "urminnes hävd, och i så fall vilken grupp tillfaller den rätten?

15.3. Kommitténs överväganden. Nuvarande ordning, där staten via länsstyrelsen, förvaltar jakt och fiske på statlig mark tycker kommunen fungerar bra. Det är viktigt att statlig mark är tillgänglig för alla. Kommunen anser att det är viktigt med hänsyn till andra, framför allt lokalbefolkningen, och att eventuella prioriteringar bör göras för hela den svenska befolkningen.

Strömsunds kommun kan se med oro att en annan förvaltning skulle kunna skapa konflikter mellan olika grupper. Kommunen anser därför att nuvarande upplåtelseform bör fortsätta.

Det är alltid olyckligt att ställa grupper mot varandra. I det här fallet samer – ickesamer, renägande samer – ej renägande samer, lokalbefolkning – renägande samer, turistföretag – samebyar o. s. v. Detta skapar underlag för konflikter. Girjasdomen ger en exklusiv rätt för en sameby – inte för det "samiska folket".

Kommunen kan också känna oro för att många kan fråntas möjligheter till jakt och fiske, eller i alla fall att det skapas en stor osäkerhet till möjligheten att kunna jaga och fiska, om någon annan än staten ska förvalta områdena. Detta kan t. ex. vara tillgång till olika marker och vatten, men också prissättning på jakt- och fiskekort. Besöksnäringen är en mycket viktig näring i Strömsunds kommun. Många företag är beroende av möjligheter att nyttja småviltsjakt och fiske på statens marker för sina gäster. Företagen inom besöksnäringen behöver ha kända "spelregler" för att kunna bedriva sin verksamhet långsiktigt. Vissa i lokalbefolkningen ser möjligheterna till

jakt och/eller fiske på statens mark som ett viktigt skäl för att bosätta sig/bo kvar i en glesbygdskommun. Vi kan se en risk att en annan upplåtelseform, än dagens, skulle kunna skapa en osäkerhet och att kommunen därmed tappar såväl företagare som invånare.

För att uppnå ovanstående skrivningar menar kommunen att systemet för upplåtelse måste vara förutsägbart, tydligt, lika för alla, baserat på sakliga grunder, och ge goda förutsättningar till dialog och ömsesidig hänsyn.

15.4. En justering av rennäringslagens upplåtelseförbud. Då kommunen förordar nuvarande upplåtelseform ser vi inget behov av denna justering.

15.5. Vissa förändringar i den statliga hanteringen av upplåtelser av småviltsjakt. Inte aktuellt utifrån kommunens förslag.

15.6. Ett utrymme för lokala föreningar att upplåta. Kommunen kan känna oro för tillgängligheten till upplåtelse av jakt och fiske av en "förening", på samma vis som ovan beskrivet vid upplåtelse av en sameby. Det kan lätt bli att t. ex. stuguthyrare, eller

andra aktörer, som ingår i föreningen, premierar hyresgäster med t. ex. tillgång till "exklusiva" områden och vatten. Insyn och kontroll av detta ter sig svårt/omöjligt.

15.7. Hantering av det delade viltvårdsansvaret och ansvaret för fiskevård. Kommunen kan inte se några fördelar med ett delat viltvårdsansvar och delat ansvar för fiskevård. I nuvarande system utförs inventeringar av länsstyrelsen för att sätta gränser för uttag av småvilt och fisk. Det är osäkert om alla samebyar, eller eventuella föreningar, har kunskap och resurser för detta, varvid det finns en risk att fisk- och småviltsstammar inte kommer att förvaltas på ett långsiktigt och hållbart sätt.

15.8. Samefonden. Kommunen anser att samefonden fyller en viktig funktion, då den kan fördela medel även till samiska organisationer och samiskt kulturliv. Det vore olyckligt om samefondens intäkter, utifrån givna förslag, skulle minska.

16. Ikraftträdande och övergångsbestämmelser. Inte aktuellt utifrån kommunens förslag.

Diarienummer KS.2024.273 149

## **§ 94 Delbetänkande Jakt och fiske i renbetesland av Renmarkskommittén**

Anders Bergman, konsult, informerar om delbetänkande angående Jakt och fiske i renbetesland. Ett förslag till yttrande till Renmarkskommittén angående delbetänkandet har upprättats. Yttrandet ska ha inkommit till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet senast den 10 juni 2024.

Anders Bergman presenterar bakgrunden i Rennäringslagen och Girjasdomen samt uppdraget som Renmarkskommittén fått och kommitténs slutsatser. Vidare presenteras förslag till yttrande från Strömsunds kommun som fokuserar på bevarande av nuvarande upplåtelseform av jakt- och fiskerättigheter samt motivering därav.

Redaktionella ändringar har verkställts efter beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott, § 95/2024.

### **Underlag till beslut**

AU § 95/2024

Tjänsteskrivelse

Yttrande till Renmarkskommittén

### **Yrkande**

Ordföranden föreslår kommunstyrelsen besluta att avge yttrande enligt upprättat förslag.

### **Kommunstyrelsens beslut**

Yttrande avges enligt upprättat förslag. Bilaga.

### **Beslutet skickas till**

Anders Bergman, konsult

Renmarkskommittén